

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

БРОЈ 23.

НА ЧЕТИЋУ, У ПОНЕДЕЉНИК 16. ЈУНА (28. ЛИПНЯ) 1873.

ГОДИНА III. (V.)

«ГЛАС ЦРНОГОРЦА» издавају један пут већемен. Стави: за ЦРНУ ГОРУ и АУСТРИЈУ-УГАРСКУ год. в. 6; во год. 31; четврт год. в. 1. 50. к. За СРБИЈУ год. в. 7; во год. в. 3. 50.; четврт в. 1. 75. к. За све друге земље год. в. 9; во год. в. 4; четврт год. в. 2. За остале земље се за ред 5 почиња. Предавати и све најубавешише пијаше се администрација, а доклици уредништву су Петкине.

ОДНОШАЈ ВЕЛЕСИЈА.

Посредовање Русије и Инглешке у Берлину против Бизмарковог непријатељског расположења према Француској има још једнако јаког одјеца, који се показује у важнијим појавама, које низијарство врло различито тумачи. Међутим савеје скоро у томе савију, да је много и друго хвалено пријатељство међу Њемачком, Аустријом и Русијом ослабило. То изводе из тих околности, што је, прво, Русија са Инглешком, која је дотад савршено пасиши савез, стави на пуг ратничким тежњама Бизмаркове Њемачке, и друго, што Аустрија, као пријатељница Русије, није хтели учествовати у руско-инглешком посредовању за мир. Из овога је низијарство одмах извело закључак, да је Аустрија постала хладнија према Русији и оданија Њемачкој. Ово извиђење нашло је подкрепљење у томе, што су органи Бизмаркове хвале Аустрији због тога пријатељског пошишавања њелиног. Си сијек је природно, што је уз ову предстајавку исказала и исказа о савезу међу Русијом и Инглешком, којем би се пријудили и Француска и Италија као фронт Њемачкој и Аустрији. Ово исказа дло је руски „Голос“ још више живота пасији о савезу Русије и Инглешке као о сарешој ствари. У једном својем члану говори „Голос“: „да обе ове велике и мирољубиве државе сакасна савезији доводи у такв је савез, о којем су државници и с једне и с друге стране већ потпуно споразумни. Тројствен царски савез не даје више гаранције за мир, јер је један члан саказа очевиднији ратнички тежњама кохоромитиро њиховој мирољубивост.“ Ма што било у ствари, овакви речи једнога најзначајнијих листова руских савајајујују је врло непријатној адејствовати у Берлину, а можда и у Бечу.

У петоме синџу говоре и њески инглешки дистрибутори, а особито су значајни ове ријечи „Морнинг пост“-а, органа Дербијева: „Што цар аустријски није дошао на састанак у Еис, показује да пријатељство трију царева није више тако срдечно, као што је било, ако т. ј. о то име пријатељству у општеј може још и говора бити. Цар аустријски није ишао у Берлин, кад је мир у односности био, па он и сада не иде у Еис, где се, без сумње, и да решити питање, како да се најбоље мир одржи. Аустрија није пристала уз Русију и Инглешку, кад су ове двије посредовање међу Њемачком и Француском. Учарија се, и за то је пошаојају полузавичину захваљност, што није посредовање глас опадају, који су смјерили да осуњију политику и тежњу Њемачкој. Без сумње, Аустрија је видела, да ће Русија и Инглешка желејаја да осигурати, и да ће она уздржанје своје одношаваје према Њемачкој поправити. Но међутим народи као и поједина лица не могу се у исто вријеме с лицем на више стране обратити, а да неповјерене и одтуђење не изазову. Можда је Аустрија појачала симпатије међу војнама Њемачком, или се за то одтуђила од Русије. Орган Дербијев означавајуји овакву политику по-грешном, иако се нада, да би Аустрија, кад би затребало, да се одбранија, стајала уз Русију и Инглешку.“

Што се највеће, и да државо, да су ове комбинације и пререке и прећеране. Врло је по-

гућно, да се Аустрија није пријудијаја интервенцији, кад је Бизмарк загрозио новијем ратом, аресто за то, што је била ујверена, да је доводно посредовање Русије са Инглешком у корист мира, са и то, да је хтијела тијек још јаче приближити се Њемачкој. Низиједуку може се допустити, да је и прогрессија била та политика. Али се не може вјеровати, да је тој подјетица срка била: непоколебиви савез с Њемачком, а отуђење од Русије, јер не смије што не може иако Аустрији бита у интересу, да Њемачка повиши порозом Француску још јача постане, јер би то била опасност њезином сопственом животу, не-где Аустрија зна и то, да би аустријско-њемачки савез исти час напушта и много већи савез остварио велесила.

Било по вољи или невољи, Аустрија је донесла пријатељ Рузија. Нут и систематски аустријске најдојводе Албрехта са царем руским, који је отворени пријатељ и поборник савеза аустријско-руском, као и шајновији глас о састанку цара аустријског са царем руским у Чешкој, томе су најбољи свједок и те доказе околности са сијем побијавају прву комбинацију.

Но иако све ове нове, и да се сијек, зна-чајне појаве, дају из отомоји велесила јаке сјевестности, у којој би се дала изврједи новији савези. Ми исказујоје, да се првашајк тро-струка царски савез донеста поколебао и то узроком Њемачке. Њемачка се осјеја у својој ехолости и, можда прећењеној, може повијећена, и они предвиђују да свој данашњи сијни положај опасности у налогу оноракаљују Француске пај на свака начин да хоћеја рат и то врло скори, иако би, док је још на вријеме, унештаја опасноста непријатеља и, до мало још времена, врло моћнога савезника другијем непријатељима Њемачкој тежња. Промјене дакле у одношавају трију велесила, ако су наступале и које наступује, наперене су против Њемачке. Данашњи привидни пријатељски одношавај њихови с Њемачком не мора за то престати; он ће трајати, јер га оне сије неће напуштати, а престане и у јавном непријатељству, показаје се, тек би Њемачка насиљно покушала, да остварије своје тежње.

Преко овоге изјави донесте гласови о савезу међу Русијом и Инглешком, тијек вјероватније, што је Инглешка напрасно ступила у активну политику, у којој је много времена најспрavedљиву улогу имала. Савезу њиховом, у коме не може Аустрија изостати, срка је, да држе у ширину Њемачку, а тијек да осигурају мир, не за вазду, него за вријеме, које је у њиховој власти. Да тај рок није предугачак свједочи баш сила ове околности, који је уздржала тројствен савез и изазвао је овај, који очевидно није нити може бити стајан, и који ће тако се у последњем часу мира показати у два непријатељска табора.

ДОГАЂАЈИ У СВИЈЕТУ.

Прошлији дана биле су јавиле новине, да је њемачки краљеви, кнез Бизмарк, добио одпуст на извјесно време. Он је вјест паз-

вљајају сензацију, јер се то догодило у све-жују породице, које је Близаркова политика у последње време претрпала. Овоме извиђају то-дико об вишој важности дравало, што је ово дошло баш из Берлина. Међутим та се необисти-ња, јер је Близарк добро тројесечни одпуст и већ је отишao у Варну. Последа спољашња министарства одоравање Радовић и Филипсберги, и Близарк који предсједник министарства и кан-целара заступаје Кахељаузен и Дебрик.

Дејствија букоњинског сабора била је 2. о. и, пред царем аустријским и позваја-га да посетији Букоњину првима прославе сто-годишњице заруђене њене са Аустријом. Цар је одговорио депутацији, да се радује што га се сјетија сабор пријатијом ове важне светковине и да сви искрено жељи, да посетији Букоњину, али да не може прекорачити прорачун, и да не смије при садијији финансијском стају тражити на-кnadну вјерску, пошто постојећа срећа и вјеснује довољна за такв пат, који ће гледати на сваки начин, да до године посетији Букоњину.

Као што је познато, изабран је владика Бенедикт у Чернионци и за интроверзни право-славни цркве свијет у царевинском вијећу за-ступниције земаља. Чим је овјејен начином изре-ченује сједињење прије разлученијех епархија у Букоњини и Давидији, одмах се је потврдила идеја, да се за исту интроверзију у Бечу саставије редовни синод, који ће расправљати унужриве послове православне цркве у Цислатини. Прије састанак и да би ово дана у Бечу.

Угарска се опет сирене на новији вјажи. О-во дана говорило се, да је Сел, уг. министар финансije већ преговарао с њемајек финансиским друштвима о зајму. Сад се та вјест опровергава из Шеште, иако се неодбоји могућност зајма. Финансијске државне потребе за идућу годину са-вјаше са тек онда, када се сврше расправе у погледу ревизије аустро-угарскога царинскога и трговачкога савеза, када се тачно установије све тоје, којој се идентијија ол погрошије у Угар-ској. У Августу или Септембру вјада ће знати хоће ли и колики ће још зајм требати, а тада ће се имати у обзиру и љетни жетви. Прије јесени дакле, гешко ће се тражити новији зајм.

О стању у Грчкој оје говоре новије вјести повољније, него је ово у последње вријеме било представљавано. О краљу Ђорђу говоре, да се не имаје одређа престола и да томе нема никакве повода. Програм садашње владе да није противан династији. Ово ујеврење хтије је дати Трикуни, предсједник министарства, који је сматран про-тивником династије, својом зарадијијом, којом је јак имендирају Јулајевић Константина, у присуству за-ступника другијем власти и чланица странијих бродова, иако краљевићу, краљевском обитељи и благоставку Грчке.

Италијанско министарство одржало је у расправи закону за јавну сигурност потпуну по-бједу. Предлог да се расправи тога закона јед-годи, забачен је и пријејен дневни ред, т. ј. да се пријеђе на специјалну расправу владисе о-нове, који је и започете 4. о. и.

— На ќенералу Јокину, предсједни-ка ратно-правног конгреса, који је прошло го-дине засједао у Брусељу, управила је лига мји-ри и сафобде представнику. Да постави на дневни ред нове конференције који ће се вијада држати у Петрограду, сједијеће три точке: 1. да се изјави-је, да се имаје сваки рат забрањен и да је на у-штубу нејупародном поредку; 2. да се позову све каде, да утвђење покривни суд, којога ће се о-суди, да се расправије рат, ове подјрдији у ври-јеворима случајима; да се истражи, којим је дје-љивојшија Јајоров, иако предложије првога ма-

гових становника, иако подјесни дифузивноста и неутралности.

На гу представку одговорно је ќенерал Јован крло духовити писмо: „Свијет срдцем пише он, разумест сак, који господи, за наше настојаве. Абсолутно је номањаше логик у овреци између цивилизације, настојећи побољшати корак и културној стапљењу народа, и између рата, који уништује све, што производи човечанство. Нужно је даље да нестане те опријеке у имену логике, коју најбоље издаше народна ријеч. Али плодова се не смју побирати прије, него су дозрели. Номањашко ли савари најсје појачану вишту. О устројству народног појачавајућег судијства расправљају се на варшавском конгресу од г. 1856. Али то вије запирчко штампанијског, чешког, аустријско-пруског и њемачко-француског рата. Није довољно, да се у току утврђени начелу. Оно се мора пресадити у стварне заслуге, у чистоту, објективност и афела. То је логика кут, која се може провалити само корак по корак. Начело је предвиђено, оно је прилагођено становништвима односноја. Задада је војничким користима, да се они увјешти у јавну снјест, да тако његова коракија снага имонирају људима. То је јакша задада, она је заслуга и зајакнута како синхронизуји свих добровољних жужена. Али прве истог испостављају, да под дозрели, рат ће и даље постојати, и с тим је она ћијела, која га прати. Било би даље да пребачима заслугу, да се она укњија уређењу рата. Потребни је ајек, да се то ало убијаји. Међународно је право неприступимо и безуједишишно, волја пронајти ћешто друго, у виду, да ће оно и болнији бити. То је прва задада. Она задада дипломатске, практичне људе, који жеј да онима, што је у даним околностима могуће. Предњије да том жеђију и дају дипломације, пројуктије јој пут, дајте јој становништву подлогу, па они ће вас слободити, па колико јој то dovoljaju zakoni. Али немојте да ће захтјевати да ова с њима иде, јер то би било немогуће и неби к иначему видио. Иако да се конференција с новим становништвом, она може изразити објективне жеље за будућност; или исламову границу не вала злоупотребити; довољно је, поје да јој за руку довршићи ћејано ограничено ајеко. Међународно појачавајући судијстви стоји у вражду већ оддавно. Колапсије, које су редовише угушиле исправљаје Карла V., Фрајденберга XIV. и Наполеона I., било су у почетку инијијативе репресивне. Након 1815. биле су превентивне, па премда утежење на људи, иако су испословале, да се спорави сва последња, друго царство, разорило је овај положај становништва. То је била велика несреща. Али из тога зда може се породити штак ћешто добра. Сада би читава Јевропа, народи в најде, без сумње противником против новом рату. Тада протест већ сам по себи говори у прилог муру.

Дипломација је дужност, да се то начело утврди. Ноје ли то је рука, то ће бити привремајући сјесмена и јавјену, који ће би ради посматрати. Слога Јевропе била ће већ један корак помарног суда. Радите дакле мужено и подње, да ћејете подгове добра јавјену. Руска дипломација подупримаће вас по могућности, јер индивидујни интереси Русије изискују, да се узаржи мир.

— О олиошају већ у Инглешком и Русијом доноси „Голос“ зајимни чланак, који ће спуртији даљи разни комбинације. Казаш смо другом притиском, пише „Голос“, да свес трија цркса зајамчује јевропски мир. Ово јакшто бала само против оних властима, које најсеју у том савезу. Али да ли штак овај свес јевропски мир против ратоборних жеђи, да ће се појављеји унутар савеза? Русија исказа икаква разлога желити рат, а не најде и Аустро-Угарска. Али се такове тежке жеђе у исковим њемачким круговима. Да ли ће њемачка влада и у будуће бити када да одоли таковим жеђима? да ли ће руско-њемачко-аустријски свес подржати кашују, на коју би га могле најести блокости?

Јавно књење у Јевропи сјематично је поддржавао настојање Русије и Инглешке око уздржавајућег мира. У интересу Русије и Инглешке највеће је интерес, да испреклано остоји оно несигурно сјење, они бојазан рат, а једно најда, да ће се мир искакати. Наједна овај држава не мисли ни у дакле што, да изазове у Јевропи рат да подударе такве жеђе. С тога је прије свега Русија и Инглешка по изразном, и политичком својем положају изазвана, да штаки инте-

ресе јевропскога акта. Русија је највећи садржењаји поддржавајући сјење, што га је у последње доба заузела руска дипломација. Кино-имајући највећи већи савеза, што је сајајнији савез.

И јајданска „Сошт Јонсајл“⁶, књаја „Голос“, врло живо говори за руско-и-нржешаш савез. Он говори да ће инглеска влада од сада појти са свијет новим политичким правцем и да вредност мора на то приврзати, да вредност савеза међу Русијом и Инглешком уздаји. „Сојјет“ мора појти да сигуришти наша на историју и наше неизрекидно напредовање у овом правцу добијају јаксту, ако престанемо Русију узимашемо и њезинијем основака запријеко савезати“.

— Бејсријом, којом су уставојерица највиши царева попрлатији дали су Далмацији и највеће славенско њезинијем тајништво становништва, прекорачује већ у истину смаку јавјену. У најновији време види се и „Н. ар. Б.“ привукана, да грубе пограде сведе из вихору праву јавјену, те погоде твоје: „Одјака, чим су бечке војске подигле гроју ради тобожњих изграда у Шабенику, Сину и другим љестијама, обрглија смо се да ћи наше пријатеља нашега листа у Далмацији, који су чланови и рејни присташе аутохтоне српске, те их умолнимо, нека нас поуздано извести о додавашњем се изградима славенскога пучинства. Једно од тих изјешаја, које потиче из нера аутохтоне, који је узвишен над сваком сунчевим пристраностим, првотим смо виши читатељи већ прије њеколико дана. Јучер добијам смо из Задра и Садеља даљих дониса, који садржавају интересантнији појединости гледе чудотворним дехонстрацијама, којима је предметом и проузоритељ једно г. Бајачонта. Та изјешаја сутасно јављају, да негдељи већ не поznати догађај у Шабенику, иже на изједију јавјесту у Далмацији, која један час био поремећен изр и ред. Што се напосе тиче тобожње пријетње првог уставојерица у Сину, то се знаје — пише писајан врло штавскије пријетње из Задра — да је исковско синских становништва, потажнуто из Садеља, управило на бечко министарство телеграм, да уставојерица у Сину пријети велики погибље, да је погрђено поддр-блјеса застava, и да је у погибљији власност и живот становништва. Можете писати, пише наш љестије, да је нас у Задру тај јавјест јако изненадио и да смо се одмах обавјестили о том у Сину. Општинско заступство и многи тако познати аутохтонији једнодушно ујеђавају, да се њији дододини изјавили слуху, којим би се најар само пољешто могла разјаснити и оправдати дешава, послана у Беч. Котарски суд, оружаништво, котарски сатници прикупљали су се безобзирној тој изјави, па чиније дају хубут изјаснава чинијици, да су се јајују ове године код котарскога суда у Сину расправљала само даја какњена случаја, и то рије крађе! Тако се ујасњује у Сину погибље власности! Што се таче погрде италијанске заставе, то се у изјешају из Сине констатује да се она већ више јејесце — из још и 8. т. к. — мирно гујала пред бечком објавником спадом и да иако нико на то мисли, да је застava сабљавија. Ја подајем још сачо, да је котарски сатници у Сину истог недавно премештени во Крњанску у Далмацију и да према томе се стоји у икаквом савезу с изједијим од обју спада-ка. — Крај таквих објекта вије чудо, да се иноземна руга „забералном“ цисајтанској новинарству. Тако је пр. вели беранска „Нат. Цр.“: „Наши владини органи показвују вано и оружаници у Осекајахаја „брзогаштава“ предлажују даја кајас долазак. Њеколико дана послије су изјашаријији јејести о изградњи у Далмацији, који су данас досиједи били већ до формализа „немира“, па то је надао сада олицетворијији који то сада сада јејести олицетворијији, како се они додавају у јужним подијебијама. Кад се ради о Италијанима и Југословенима, претјерава се са сајија страна; то је већ такоа најада. Италијани не могу доволно хвальјати своје стварне јејости“, — ако иако људи, да они то чине само за то, што се под тим брзјаком даде изјављивајући бродити; Југословени ошт туже се на притисак. Право учинији објема страница у земљи, то иако могуће, да Италијанима дозволити да гостодују на троник Југословена, то се до душе у Бечу даде јасно написати, али то иако без сваке потибје по државу.

ЦЕПЧИЋЕ, 16. јула. — Председник савета, г. Боко Петровић вратио се је у прошији четвртак са свога пута.

— У прошију суботу био је испит у одважњем женском институту, и приређио је посјаје: подно. Њенка Сајјесаја књегица Милена, под које непосредније старитељством овај институт стоји, присуствоваја је за све то врјеје испиту, и извозила је показивати особиту пажњу и интересовање у успевавајућим писајицама у сајјеској предметници, као што је један његов постник овоме институту вазда покљада скученику љубљију своју. И Њ. С. књез снг. г. сенаторија, преосвештени г. министротат и цар, рус. генерал, консул г. Јонсаји, био је испитујући писајицем Усјеји, као и прошијим годинама, покљадио се врло добар. И ручни рад, који је био изложен у јавној соби, врло је красан. Наша отаџница може се личити оваквим заводом. Јуче је било благодарење, а данас се писајици разилазије из двојесечине од-јор.

— Цар-руски генерал, консул г. Јонсаји био се од њеколико дана из Цетиња. У своје врјеје јавио сио да је Њ. В. цар Александар именовао г. Јонсаји генералнијем консулом при нашем савјетском кнежевском двору. Честитајући г. Јонсаји, испрено се радујемо овома одликовању, које је достојан изгради његовим заједничким писајицима, које је стекао у Њ. С. писајица. Други дан по доказу његовог био је у савјетском двору у част г. Јонсаји као генералном консулу, светчији објед.

— Иако њеколико времена да једно француско друштво проговара са нашом владом о зајмујућим ровачима, којима смо за сад дозијали, влада је зајмучила човјеком уговор са посменутим друштвом, које је већ и јавио положило. Ми бимо се што скорије повратити из ову ствар је због велике важности.

— Ове нећеје државе се испити у одважњем основнијем школама, у богословији и ужен-којји основној школи.

— Прошло нећеје био је овје Коста-јендија, бивши управитељ грађевина у Цариграду. Он је био послије од в. порте исписајо, да се предходно споразумије са нашом владом о по-граничним питањима и комисији заједничкој, која ће се у ту цијелу најесен састати. Г. Коста-јендија је човјек врло разборит и изједијених способности, чому се виши приспјати, да је споразудаје постигнуто, и по томе се може очекивати, да ће се постојеће разнитеице на обостра-во задовољство ријешити.

ПИСМА ИЗ ЊЕМАЧКЕ.

Визијадек — 1870.

(Продужење XI. писма).

Одјаде за десетину минута уз брдо дојимо сам до руске цркве. Она лежи усрд суже најдома рије и отвореном прозорима. Наје већа али је у сваком посједу јајица и богата. Позадија је кубета већа ико сака са ћаком спајајућим праћом. Путници је спомињу као појунак ових прејела. Слике нећеје и прозници читају се у њој руска служба, и пунја је праословљеностију из Визијаде и околних јавија. Прошдоје гајено и јаја често додавано. Срби и Бугари желеју да у сваку руску цркву: виде да Русија Бог позаде, па би се радо пред Богом за Рус прогурили. Недавно од првог најада се руско гробље, ово је управљено црквијем и различим споменицима; али што је у првом вијеје израђено гробница велике књегије Јеванђелје. Нијесе да овје дуго задржава. Сва је околнја дојада била позада. Писаји се даје до најранијем бријега. Читао сак у једној књижи да горе на врху њеја гостиница ће се може добро обједовати; али штета што у тој књижи наје стояјо и то, како је уз брдо три јавија и јајица. Одјада сак са често. Нут је био добар; но ја сак ишао виши малак стазицама кроз густу букову шуму, да не сунче не пеће. На врху његовог бријега одакле се врло далеко и лајено види равнице поред ријеке Мајне и Рајне, највећи сак један херцегов ловски двор и скромну гостиницу. Њеколико астала било је пред гостиницом испод дрве; само за једним сједија је један мал гостопод, ово је сједија сајајнија судара, а

нијесе да овје дуго задржава. Сва је околнја дојада била позада. Писаји се даје до најранијем бријега. Читао сак у једној књижи да горе на врху њеја гостиница ће се може добро обједовати; али штета што у тој књижи наје стояјо и то, како је уз брдо три јавија и јајица. Одјада сак са често. Нут је био добар; но ја сак ишао виши малак стазицама кроз густу букову шуму, да не сунче не пеће. На врху његовог бријега одакле се врло далеко и лајено види равнице поред ријеке Мајне и Рајне, највећи сак један херцегов ловски двор и скромну гостиницу. Њеколико астала било је пред гостиницом испод дрве; само за једним сједија је један мал гостопод, ово је сједија сајајнија судара, а

оцје грчког јована ћемо ључи. То је знак да је обједовано. Запета је и вриједе било, јер је одавна већ подне прошло. Је сједицем не далеко олје, већ други исла. Желио сам што год заједно најузеши, но никога нема од љубљих да дође. У таквом случају треба или викати, или лутати, или шутити па чекати. Ја сак ово последње извршио, јер највеће труда стаје. А није се могло толко ласко на ловникати; гостиница је била праћена удаљеном. Но овај и пирје обичај викати келтера. Стака држава и велика варош викају сваке обробите обитице и начине звати келтера. У Бечу неко га викате он како вам дође мали вас са свијетом у чутву да у будуће сако купите у чашу коју у тавни па не одрх доћи, није ви мало да викате а тиме друге гости узвијеждате; у Паризу кад купите у чашу он вам дође и са свијетом нечврсто како нам знати не како што човјек човјески зове, други пут ако купате неку ваку да дођи. У Турској користе лувати, даки о длану као ветар као хоће да кукурише. У Грчкој кад келтера зовете осим хотела које Јеврејски држе треба да звијждате; у Италији користе десет пута више да викате да викате па један пут одговори. У Баварској је сино младо ћевојко послужду, па смјете па дупати, па звијжати, нијинате, јер то сме највишнију да је хрнба по-слагути, и она газда од кифана исјуће ћевојко и оне однада плачу, и кад вам донесу пиво или већу, видите ип суђу у очија, и оне изајују: тај је збор, ако што сте думали. Ту користе гледати да се сусретете само са вијоком оптима а оне однада дотрусе. Од јавнијих слугу најутичији су бечки келтери и саксонски министри.

Од њено птујућег по ријаским кундаклијама чудо, којим почвом најесам зово келтера. Кад сак је сјео за вистија чекао сам док не дође. Чекао је келтера то наје маја забава. Тако сам и овје радио; сјео сам за вистија, наслонио сак главу на десну руку и предо сам се задовољио стваријевог чедима. — Овај млади господин ћеје преши мени за други вистијама сједије аутуто со јесто кене. „Узмада нето чекати“ — рече ми највишнији — „ја сам чекао, ауто, вијок, па све бадава, док најесам собом отишao у кухину и казао да ми што за јело донесе. Квјај се што сак дошао овако. Жално сам и зашто из Париза да ће год око врсте чесец-проквједи пријатије. Кажу ми: јади на Рајну та-но је живат. Добром на Рајну. Прећем у Баден-Баден; ту вак је кво и у Паризу: театри, му-зике; па променава да ложето од кола и при-казује да профете: сквјам вију, све сака позва-та лици из Шарфа, при том она игра па појде: изгубио сам неколико стотина франака. — Кажу ми иди у Хајделберг, то је дајено јесто. Добији у Хајделберг. За два сата све сви видио. То је ћачко јесто. Јевноти ћаци то су грубијана. Ци-јеју вак вију и пјевију; при том Хајделберг је чисто ћемаља ћеско, нико вак неиза добро француски. Тако речи на граници француској па тадако већа срби да даду труда, да науче језик као што вија, да могу с пунтицима говорити. Њени су гауни; па најесам господиново ђемац? — „најесам“ — одговорио ју ја, а он проду-жи: „Шта год имате посли с њима, користе се дупати. Имхови театри и разговори немају духу, вијоке шале простишке су: чemu се они смјују, то једнога избогнатога Француза оира срдати. Па вијоки војници! — видно сам их кад смо се поред Ријаштија пропесава: изгледају као први извеси: Мислио сак остви у Хајделбергу двије нећеље, једва сам остиг да дам. Кажу и види-те у Вазбездеш, то је вјесто неописане десноте то је један комад париског будевара, већето по-вешти да најесто у Паризу. Добији прије два дана у Вазбездеш; исто као и у Бадену: гунгула, луна, музика, театри. Утјеко сам јутрос овако дупати; гледајо вије никога, ово је пустешава; сама шума. Нјесак користи потештати толико жешко да гледај ову шуму; то сака и у Паризу. Меху овијем Јевноти користи бих уп-риједио да аутор времена. Никакве забаве не можеме међу љукама“ — За тијес узе шешмар у штап, рече с богом и оди инд број.

Ја сам једва чекао или да иде или да уђе, тако ми је био досадан са његовијем непре-станим говором. Не може човјек у оваком свијету наћи себи друга по вољи; један сувише ћутни, други сувише говори. Много говорити то је у Паризу постојани обичај иначе све се најесам. Није само шешмар и капут, него и штап и ќаду од сате и чесни изрази и судови по кући најеси своју воду. Док највишније моде стигну у Беч и Берлин, долте је она у Паризу вистијама. Седес

трдјији живи. Но опоме људима господину: мого сак видити нико је сад мада у Паризу: иако је врло кратак капут, јесене кратко панталоне и по њима пруге као Соломонова слова, врло сим-зак шешмар, преложен колијер, првоме рукачице, од дак неда штап; при том имао је поред би-јелога вијела још и дрвену кинеску дешезу да се хлади од врућине.

Ја прећем за његов астал и сједицем на његовој мјесту, јер је била бода хладнована, у том доду брови кориком из гостинице једна клаудија ћевојка. Она још из далека поче се изненавати: „опростите, корали се дugo чекати. Ви желите да излатите: иако се ручак и бутељу афентала, то чини форини и осамнаест крајџара“, и пружи своју руку да прози почише. Ја јој ка-жеј да је најесам ручко него чекам тек да ми донесе ручак. Она се слатко искиња и кућа с судове рече: „Ви се саво шалите“. И замиса је нисила да се шали. Кад јој је рекош да је оваја господин отишао што је ручко, она отрча у гостиницу да јаки јер су она и даје домосили ручак па га и не позаје. У томој овај млади Франција дође патраг склупије се како је заборавио платити, и оде у гостиницу да плати.

Цијело поље подле процоче сак на овој ви-спини у оваком излазу. Чекао сам да за-хлади. Излазу осталога збљоњице сак се читају-ћи по ветру и изгушта имена путника и раз-личне љихове општрумне и глуде залисе. Било их је на једнома језићима: ју-ијх њељкољко овје у преводу пречишћати: „Свијет је овај рај, ћуди-га искака претвара у пакло. — Разум пећи ногда бити понударан. — Ријетима непријатељ, ћубаш јенској вјеруј, али ереки не вјеруј она се наје-ши. — Живи је блест, чиме је овај смијет пинати, а смрт је ћекар. — Ходи пријатељу да се смијеси оваке сјенице. — Чојек од каракте-ра најлики на грчку Минерву: благ, добар, поштен, али са шаљком и штапом оружја. — Срећа од и среће разликује се само: са два писмена. — Експрес је уживање — Има фењера који на-длако смијета и око њих је покрвина. — Људи вјечито ослају дјеца. — Олузији вијокују се су-јете, па је онда поисто прето животно. —

(Продујиће се).

СЕВАНИ ОЖЕНИИ И КАЛУЂЕРА.

(По народном приповједају додогодиши се око половице осамнаестога вијека у Херцеговини).

(Серштетан.)

Кад Димитрије подрасте, посла га отац у манастир на науку, а кад узрасте до 22 године својих дана закљућује се под име „Димитрије“. Милош сад након Јоване женити; испроси му јевновику, уговарају слатбу, окућију сватове и доведе-ши му је. Ко је могао описати радост оца му Милоша кад је дочекао да види прво и посљедње веће од свога срца? а к тому, да су други сак калуђер Димитрије под одејском и камидж-ком свога брата вјенчава? Но како се... а ће је срећа ту иша и вијеће, а ће је радост ту на-же бити и жалости“, као што се још обоже у Милошевој кући додгођао. Ево шта и па који заљубаки имају.

Такаш сватови дозели пред црквом ћевојку, а посљедне дније муштујујују да донеду Јовану да се вјенчаш, па кад га отац и мајка са обичним благословима спремише ип вјенчанце, ћада-гоја, под оружјем и у најљепшем вјенчаном из-вјету, па при пољаску подразиши оца и родбину из велике пушке, а ово исто учиниши и даје муштујујуји. Несрећом, онакве се мекко једноме од ове двојице има пушка иза паса, те Јована сгоди испод љуби сисе и паде па обори врати изуставши цигле смиједеће три ријечи:

Првом рече: Аох моја мајко!

Другом ријеч: Крај моју племене (праштам!)

Трећом, једва: прими, Боже, душу!

Лењак и кућњаки оца и мајке, сестара и све кућње чељади, па и саборних па пар пријатеља над мртвим Јованом, прозрије до цркве и до свијetu сватова. Кад сватови разабрије шта се додгођио, сака као од камена остандаши, а старији, ударијуши се руком по колену, запалију се у дубоко љекаве исиси. Калуђер Димитрије слачи се себи одејду и петрахија на њашаше да од-лети к артвоме брату као изван себе, али

Старији сват ухватаји га за руку и напијују га: Куда ћеш сад, Димитрије.

Калуђер. Као ће да ти же брат је-дина што сам имао ногну?

Старији сват засијаје ће: О сватови, о браћо, закљићем вас дашњаша Милошевија песречем и нашим некадашњим бројком и сражетом! не пустимо га! (Свакије сака не дајеши му поћи, а старији сват даље): Доведосмо ћевојку: куд би наја свијет душа пред Богом а образ пред свијетом, да о-вадим биранији сватова пуштићу овакву хладу вију, па да сам дишаш врати се оцу и мајки, и жене, и вјенчана, ити удовица обљубљене; а ове за све, браћо! пројасније да се дашњи за увијек ископала кућа нашему кисму Милошу. Сака нека стави руку на прса па већа се на себи пропиши, како би му било да му се — Боже учвиј — додогоди што је Милош. Него хвјет, браћо, да је сам појозију гријеха неких не по-ју душу *) а ве сака иловију (свак уре очи и слуша); хвјет, већине, да ћенчача калуђера Димитрија с овом исуђенијем Јованову заручи-њем. Зар још тако виши Бог изредно да буде Шта ви, браћо, говорите?

Сви сватови једногласице позијише: Теби, старији сват, из јеља у најеретнији час, а гостоподи Богу у уши народни глас! Тако нека буде вијрије на ишију душу.

Калуђер. Ми јесте ли при себи, људи? Бог и велики свети Јован! ко може освјетити ник оскарни? ко може вјејиц јеванђелијски нога-зиги, ико се смјоје наје камилаже и браће до-такнти осиј једнога вјандико? Ни он, по пркви-јоне првиду, не може да лишиши слатиштаса без законог узрока. Пројасни се, људи; ја вас црквом, коју служим, закљићем сакоје на себе гајије божји камелити а од мене бројку и гријади градити, цег... .

Старији сват (пресјејујући иједије рете): Не знајо ми, Димитрије, што ваше књиге пишу, него у мудри и мовољи да бирамо од два зда-једно иаше. Оцу ти се јутрос кући, онако осда-шена, ископала од мушких глаза; туђа ћевој-ка, па наји обрасаја дата, не може у туж-ђој вији не вјенчана, а јаки љуби сама се повратити своме роду без сватова, што смо ико-нујиши, ово јаси и да буде, не протива божје воље — Бог не дај! — него од љуте и вјелске вељоље, звиши да се дазвно речло: нужда и за-вјенчанују; него сваки то калуђерске хлади-не, а ви два вјевора и ти вјрјодо и куће, хвјет, донесите пред цркву мртвог Јована, да га по божјем закону сакримо у калуђерске хлади-не, а калуђера вјенчаймо у нове Јованове. Ја ли о-нако, о браћо сватови?

Сви сватови. Тако, тако, старији сват! Што се једном у селу уговарало, вије се до данас никад поговарало.

Отидоше ова чегајица да донесу мртвог Јована, а други двојица сватова по иши, којије вјечити.

Калуђер. Знадите, браћо! да ме живи некад вјенчаноје прије него ми од вјандике деје-допуните и благослов, а кад... .

Старији сват (изаљућен). Ма ти зборио али не збори се ип ишо бива; ико си ти јутрос и племица и патријар! па ико си ти јутрос по божјему реду разјалујући па вјенчанци на пршу одговорност пред Богом, судом и људима; а поиса, стећи вијо вјандике, па како се ма-чините. Што један људи урал, стотија вједи-није вијесу кадри.

Донијеши Јована, овакаше га, учиниши у калуђерске хлади-не, а у Јованове обукоме слам-ка калуђера. Добишиши брајача и оде брајда бриг-тија сају да се вијеши и даји љубију вијећи.

Старији сват. Крећио си се именом „Димит-рије“, а послије најећиши ти име „Димитрије“. Кад ти је вјандик ово ико најећу, никога од нас икоје птица које ће ти име стечиши; па кад њега дашњи осије ивије, ма ти са прваком у крите-но име „Димитрије“. Такојеод Ћога било суђено.

Иво присније и пон. Стотину је креста на себе од чуда стањио кад вијо Димитрију обучен на нове хлади-не, обрајана и спрвиши за вјен-чанье; па пошто му сељани казаши шта се је додгођио и како су од новоје гријех на себе и на свој врат примили, примили се у цркву и почеле вјенчавати.

Правојијела се, кад је вијо дошао на интак-ије-димитрија:

*) Правствујте те се прачемијуде
Без прераве и без исперести,
А је икоши сака из вију лупу.
Игу. Стеван. „Гор. Вардан“

„Бог Узвишиш ли, Димитрије, за твоју мртвину супругу оку ћевојку Милицу, која уза те стоји? — одговориће ће му

Димитрије. Узвишиш, ако ни и дајеши, а и сваки сада прошете в ова дванаеста благословљена била, да Бог да! Него, кој поше, не дивгуби, да час прије обеселено ожалошћенога оца и изјви.

„Бог А га, ћевојко, узвишиш за својега вјенчаног друга мајлића Димитрију, којега уз десно раме видиш?

Милица. Ред ни га је, мој попо, узети; за то су ме ћевери међу сватовима и довели без икакве силе него од моје добре воље; него брај, ако Бога знаш, док није чуо хладика, па да ни он отеша другога на угради.

По вјенчану одведено сватови ћевојку јеванчу, пјесајући и пунже међу ћебића, а пос и Димитрије прије њих отидоша да радосна кукушљајуши и изјви. Прекорену се жалост на редослед (""), и с временом дожињао наш кнез Милош виђеште четверо учучада, три сина и једну кћер, и доклеје је живио, шикас је сваке године обавијао иконостасе канонију Духу пред душом првога Јована, а за здрavlje њихих.

Требиће, из Тројачиндан 1874.

„Право“

Вук Врчесић.

* Из такве и сличне астреје.
Из тога подизаје је једно.
Из алате висењице појем.

Изда. Право. „Гор. Вајевић“.

КЊИЖЕВНОСТ.

— Извештај је из штавије седми свеска „СРБАДИЈЕ“ са овим садржајем:

Текст: „Трпен спасење“, роман у три књиге од Јаше Игњатовића (продужење). — „Сирота Бонаханка“ од Ђуре Јакшића (продужење). — „Убала“ проповеда из књижног живота од Јелене Ханове, превео Сава Петровић. — „Цинцира“, стилографска студија Фр. Капица. — „Мајистри и прије у Херцеговине“, написано Вуком Врчесићем (српштаком). — „О посталију тојећијег рода“ Хелене (право представљање). — „Вук Врчесић“ — „Мехадија“ — „Козаци“.

Слике: — „Вук Врчесић“. — „Цетиње“. — „Мехадија“. — „Курсајон у Мехадији“. — „Бошњак“. — „Ћевојачка ношња у Биоградском округу“. — „Козаци“.

Седми је свеска само општина послата, која су се на лист и даље претплатници.

Претплати из Аустро-Угарске шаље се на администрацију „Србадије“ (Administration der „Srbadia“ Wien, III. Ungargasse п.о. 2), а из Србије на гимназију Великих Водојних у Биограду. Годишња је цијена листи 6 ф. вр. или 72 гроша чарши; па по године три ф. или 36 гр. Ко се претплати на друго по године добија односно премију: „Установак Таковски г. 1815“ уз доношење од једну ф. или 12 гроша чарши. — Све свеске које су до сад изашле, могу се још добити.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Српско академичко друштво „ЗОРА“ у Бечу у намјери је издати дјело под насловом:

„ЗОРА“

изложени рад српског ћачког друштва у Бечу.

То дјело садржавање двогодишњи друштвени рад, у визу разноврстних, користних саставника, који су у појединим друштвеним сједницама представљени разговори били.

Да изважено на јавност поглавље то пас је побудило она сумња о ријаду друштвеним, која се у нашем народу ширити почеле. Облик књиге је иада оснивна, фине хартије и лајспан штампа. Књига износи преко десет штампних табака, а цијена јој је за Аустро-Угарску 60 новчића, а за Србију 7 гроша чаршијских, за Пирују 70 нов., а штампање се када се довољно учиниће јави.

Претплати се шаље у плаћеном писму и, аустро-Угарске и Црне Горе на благајника: Wien, Neubau, Burggasse п.о. 24 Hochreiter Thürle п.о. 19-20 и из Србије на књижару г. Велимира Водојина у Биоград. Скупљачима претплате дјаско за десет скупљених уписанака, једанаестесту књигу или повац за њу, које ће има г. скупљач јавити.

Уредник и надзорник СИМО ПОПОВИЋ.

„Позијенију чиста прахода у почију, определјени смо ка потпомагање спровођених чланова „Зоре“, а другу позијенију у књигама на књижнице српских основних школа“.

Упозијавамо како наше личне пријатеље, тако и пријатеље друштва да се скупљање претплатите својске залоге.

Жеља им је да се наш сајет овако „Зорин“ првеницу срдично одатове, јер ће им пребудити идулу свага из боли и обилатији рад, те жеће дати за овуја првачику „Зоре“ новога густа обласа покрају.

У Бечу, 1. Јуна 1875.

У име књижевног одбора:

Андреја М. Матић, председник.

Тодор Стевановић Виловски, благајник.

Јован Симеоновић Чокић, перевођа.

РАЗЛИЧНОСТИ.

(Невода у Бечу) сваки је дан то већа. Најјасније поизвијује, што чиновници по зајлонима не знају што ће од поса. Пред неколико дана је ц. кр. зајлоници готово обједињују. Кад испуни уредовани сати набројаше чиновници су тај дан примили свега скупа 6007 залога.

(У Лондону) расте становништво годишње за 40,400 становника, а школске је дјесе сваке године 7000 више. Ушаљеја тога овако је председник лондонског статистичког одбора, да се у Лондону поред сваког мјесеца видији једна нова школа за 600 деце.

(Сајло у Бијељини). Ријечки грађани Л. А. Бургталер, бригадир артиљерије, градски заступник, агент аустријскога „Веритаса“ и разнотоје друштва за узјема ослагујују; утврђено је да је 9. т. и. О том грозном случају, који је на Ријеци својобуни, има „Приморца“ ове податке: У сриједу око 7 и по сати на вечер виђан су њеви несрећни крај градскога казалишта и у улици „Ада Фујинера“, ће посје у руђачкима завој. Тијело су му нашли и извукли други дни у јутро из луке и то на концу извјашћскога записа. Око врата свезнога ужеста, и један крај причврстио на кончу. Чини се, да је токо удеосио, да га не може стражу одијеји на широко коре. Из писма, које је на својега брата пред скрпу управно, разабиро се, да га јој на самоубојство извршила некоја непозната нуттар ћа ћа болест, а за тин и оконост, да је у претходијене неком случају (извода Мајерома Фолиненту) осјетио тешки новчани губитак.

ОГЛАСИ.

РАСАДА

у вошти земљедјелске школе на Даниловграду има за раздавање од 18 крсти: разнога познога кујуса (глав. зеља); разнога познога кеља (верзата), разнога познога карфиола и разне позне келерабе.

Ко год би хтијео од тога расаду узети, нека се пријави подписаноме управитељу. Требају би, да разни крајеви наше земље узму овога расада, како би се инфеко, која ће врсти у којем крају изврбла бити, и да би се тако у будуће дозвољи разнога сјемена према потреби и земљи спретнији могао. Сад је за покушај набоље пријеже.

Са расадом добиће једно савка и упуштење за расадњивање.

Даниловград, 12. Јуна 1875.

Управитељ земљедјелске школе

Ар. Ђорђе Радић.

ОБЈАВА.

Часици је јавити поштованијем читаоцима „Гласа Прилогорија“, да се код мене могу добити све српске књиге и слике што се налоде у списку књига књижаре браће Јовановића.

Особито препоручујем прекрасне слике, које се налазе у наше српске књие; а то: Доситија Обрадовића, Саве Текелије, Арсенија Стојковића, Змаја Јована Јовановића, цара Лазара, Јована Суботића и Светозара Малетића, ко-

је слике коју се код мене добијају по исто цијени као гол у реченој књижари.

Котор, 27. Маја 1875.

Сима Петровић,
трговац.

СВИЈЕМА БОЛЕСНИЦИМА

снага и здравље без медицине и трошкова.

REVALESCIÉRE DU BARY из ЛОНДОНА.

Има већ 28 година како ни једна болест чија када супрот стати теликтној овој храни, која без медицине и трошкова ће се боље у жељудцу, жливци, грудима, плућима, устри, кљевима, слузним кожама, дисању, бubrežима и бједама, ако и туберкулозу, сушницу, сашљу, кашу, затвор, артрит, слабост, шумље, водену болест, грозилицу, несвесносту, конгестије, зујање ушију, блукање баш и за време труднога, сухорицност, иршављење, ревну, kostobolju, бљедину.

Извод из 80.000 цертификата од професора дра Вирцера, г. Бенека, редов. професора медицине на карбонском универзитету, медичког савјетника др. Ангелстрија, др. Пореланди, др. Камбела, професора др. Деде, др. Уре, грофице Кестистјујарвице, маркине Брехаповиће и многим других високих особа, свакоме ће се бесплатно доставити.

Кратак извод из саједочаства.

Број 64.210. Маркина Брехаповића 7 година ратнија је од јетре, не имала сине, држала је свака удовица, иршавила и чинила.

Број 79.810. Г-ђа удова Клеменција из Диндорфа, цинила је од давније главобоље и бљуваша.

Број 75.877. Флоријан Келе, ц. кр. чиновник из Будима, имао је запаљење наућа, несвесносту и терет на грудима.

Број 75.910. Г. Гаврија Тешнер, ћак више трошкова школе у Бечу, боловава је од груди и живца.

Број 65.745. Г-ђаца Јондујева која ногла је једе и да спава и вршила је.

Више храни Revalescieru него месо и код одраслих и ћеће уштеди 50 пута више на цијени чега ли у другим интервалима и једини.

У пакетима кутијама: по фунту 1 ф. 50 н., 1 фунт 2 ф. 50 н., 2 фунта 4 ф. 50 н., 5 фуната 10 ф., 12 фуната 20 ф., 24 фунта 36 ф. — Шишиот од revalescieru у кутији по 2 ф. 50 н. и 4 ф. 50 н. — Чоколада од revalescieru у прашчу и табакцији за 12 шола 1 ф. 50 н. за 24 шоле 2 ф. 50 н. за 48 шола 4 ф. 50 н. у прашчу за 120 шола 10 ф., за 288 шола 20 ф., за 576 шола 36 ф. — Добити се може код Battgu di Battgu & Comp. у Бечу Wallfischgasse п.о. 8., у Пешти код Joseph v. Törok; кво и по свим европским код лобрији антикварија и дућанима; в бечки кући шаље уз поштанску упутницу на све стране. Још га продаје у Трсту: Serravalle; у Задру: Androvit; Ријеци: Prodam.

(52—3)

НОВОСТИ.

СРБИЈА. — Нови заступници Игњатовић и Јевђаковић предавају се кнезу Б. о. и. својој вјеровите. — Досадашни подпредседници сената Радивој Јовановић разрешени су још те дужности и остају члан сената за подпредседника постављен је Станојло Петровић. — Завјечне посаве донесе кнезово писмо на председника министарства, у коме се кнез затвара народу на срдчном дочеку.

РУМУНИЈА. — Скупштина је послаје трошкове дебате усвојила адресу на пријестонију губер, у којој се изриче министарству поузданје. ЊЕМАЧКА. — Цар руски имао је дневне доштине у Берлину.

С. о. и. био је надвојвода Албрехт у Емесу, гаји га је цар Виљемо срдично дочекао и поздравио.

ТУРСКА. — Влада настоји да своје поштарство преустроји, јер је увиђела, да би београдски поштарски уговор за Турску био користан. Ако у томе успије, укинуће се инострани поште у Турској.

Штампак у архивској пактизији.